

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК
УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О. Богомольця
ІНСТИТУТ ОЦІНКИ ВІДПОВІДНОСТІ, ГІГІЄНИ
ТА ЕКОЛОГІЇ

ЕКОЛОГІЧНІ ТА ГІГІЄНІЧНІ ПРОБЛЕМИ
СФЕРИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ

(ЗБІРКА МАТЕРІАЛІВ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ)

25 березня 2026 р

м. Київ

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О. Богомольця
ІНСТИТУТ ОЦІНКИ ВІДПОВІДНОСТІ, ГІГІЄНИ ТА ЕКОЛОГІЇ**

**ЕКОЛОГІЧНІ ТА ГІГІЄНІЧНІ ПРОБЛЕМИ
СФЕРИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ
(ЗБІРКА МАТЕРІАЛІВ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ)**

25 березня 2026 р.

за загальною редакцією
член-кор. НАМН України, професора С.Т. Омельчука

м. Київ

2026

УДК _613+574]:061.3

Головний редактор: Омельчук С.Т. член-кор. НАМН України, д.мед.н., професор

Заступник головного редактора: Гринзовський А.М. д.мед.н., професор, Вавріневич О.П. д.мед.н., професорка.

Технічний редактор: доцент кафедри гігієни та екології НМУ імені О.О. Богомольця к. мед. н., доцент Кондратюк М.В.

Редакційна колегія:

БАРДОВ В.Г. – член-кор. НАМН України, д.мед.н., професор;

ГАРКАВИЙ С.І. – д.мед.н., професор;

ГРУЗЄВА Т.С. – д.мед.н., професорка;

ПЕТРУСЕВИЧ Т.В. – к.мед.н., доцентка;

КОРШУН М.М. – д.мед.н., професорка;

ШИРОБОКОВ В.П. – академік НАН та НАМН України, д.мед.н., професор;

ЯВОРОВСЬКИЙ О.П. – академік НАМН України, д.мед.н., професор.

Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю «Екологічні та гігієнічні проблеми сфери життєдіяльності людини» (Київ, 25 березня 2026 р.) / за загальною редакцією член-кор. НАМН України, професора С.Т. Омельчука. – К., 2026. – 337 с.

У матеріалах науково-практичної конференції з міжнародною участю «Екологічні та гігієнічні проблеми сфери життєдіяльності людини» (Київ, 25 березня 2026 р.) висвітлено актуальні питання гігієни, екології та громадського здоров'я: хімічну й біологічну безпеку, якість повітря, води та харчових продуктів, вплив шуму, мікропластику, пестицидів і воєнних чинників на здоров'я населення. Основний акцент зосереджено на міждисциплінарному підході до оцінки ризиків, профілактики захворювань, розвитку кадрового потенціалу, гармонізації національних практик із європейськими стратегіями та післявоєнного відновлення України.

УДК _613+574]:061.3

Електронна версія збірника містить додаткові публікації, що з технічних причин не увійшли до друкованого примірника.

У разі повного або часткового використання матеріалів збірника посилання обов'язкове.

© НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О. Богомольця

COMPARATIVE ANALYSIS BASED ON GLOBAL BURDEN OF DISEASE 2023 <i>Topor-Madry R., Bochenek T., Hrynzovskyi A., Dillard SN., Månsson J., Malinowska K., Kalaschenko S., Dokova K., Varga OE, Hrzic R., Naghavi M.</i>	41
13. MEDICAL AND ECOLOGICAL DETERMINANTS OF HEALTH OF UKRAINIAN POPULATION IN CONDITIONS OF LONG-TERM MILITARY IMPACT <i>Vitsiuk A.A.</i>	43
14. ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ ВИЗНАЧЕННЯ ЗАЛИШКОВИХ КІЛЬКОСТЕЙ ФЛУДІОКСОНІЛУ В ЗЕРНІ ГОРОХУ <i>Аврамчук А.О., Голобородько С.М., Коршун О.М.</i>	45
15. ДІОКСИНИ В ХАРЧОВИХ ПРОДУКТАХ ТА МЕТОДИ ЇХ ВИЗНАЧЕННЯ <i>Адамчук Т.В., Гринько А.П., Євтушенко Т.В., Лещенко В.М.</i>	47
16. ВПЛИВ МІКРОПЛАСТИКУ НА РЕПРОДУКТИВНУ ФУНКЦІЮ ДОРΟΣЛОГО НАСЕЛЕННЯ ТА ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ В УКРАЇНІ <i>Антоненко А.М., Борисенко А.А., Кондратюк М.В.</i>	49
17. РИЗИКИ ЗАРАЖЕННЯ ВІРУСНИМИ ІНФЕКЦІЯМИ У ВІЙСЬКОВИХ <i>Бабак С.В.</i>	51
18. КРЕМНІЙ У ПРИРОДІ І ЖИТТІ <i>Бабієнко В.В., Мокієнко А.В., Дубовик С.Л., Рожнова А.М.</i>	52
19. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ БЕЗПЕКИ РЕКРЕАЦІЙНИХ ВОД <i>Бабієнко В.В., Мокієнко А.В., Дубовик С.Л., Рожнова А.М.</i>	54
20. ПОСТРЕЄСТРАЦІЙНИЙ МОНІТОРИНГ, ЯК ЕЛЕМЕНТ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ДЕЗІНФЕКЦІЙНИХ ЗАСОБІВ У СИСТЕМІ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я В КРАЇНАХ ЄС <i>Бабій Л.Ю., Гринзовський А.М., Коваль Р.В.</i>	56
21. МЕДИКО-САНИТАРНА РЕГЛАМЕНТАЦІЯ МІДІ ТА ЇЇ ФОНОВИЙ ВМІСТ У ЗЕРНІ СОЇ, ВИРОЩЕНОЇ В УМОВАХ ПОЛІССЯ УКРАЇНИ <i>Багацька О.М., Кудрявцева А.Г., Яструб Т.О., Шабалков Д.О.</i>	58
22. ДИНАМІКА БІОПЛІВКОУТВОРЕННЯ КЛІНІЧНИХ, МНОЖИННО-РЕЗИСТЕНТНИХ ШТАМІВ PSEUDOMONAS AERUGINOSA <i>Балко О.Б., Балко О.І., Авдєєва Л.В.</i>	60
23. ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДОЛОГІЇ ОЦІНКИ ЖИТТЄВОГО ЦИКЛУ (LCA) ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ ВПЛИВУ ЕНЕРГЕТИЧНИХ СИСТЕМ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДІВ НА ДОВКІЛЛЯ <i>Білик Т.І., Оліненченко Ю.О.</i>	62
24. АКТИВНІСТЬ РЕГУЛЯТОРНИХ СИСТЕМ СЕРЦЕВОГО РИТМУ У ВОДІВ-ДАЛЕКОБІЙНИКІВ: ВІКОВІ ОСОБЛИВОСТІ <i>Бобко Н.А., Яворський Є.Є., Гадаєва Д.О., Антонюк А.Ю.</i>	64
25. ПОПЕРЕДНІ ПІДСУМКИ ОБСТЕЖЕННЯ ДІТЕЙ З ПІДОЗРОЮ НА ІНФЕКЦІЙНИЙ ЕНДОКАРДИТ ОДОНТОГЕННОГО ПОХОДЖЕННЯ <i>Бойко М.А.</i>	66
26. УПРАВЛІННЯ ТА МОНІТОРИНГ РИЗИКАМИ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ БІОЛОГІЧНОГО ПОХОДЖЕННЯ	

Зараження ВІЛ та ВПЛ відбувається статевим шляхом. ВПЛ викликає генітальні кондиломи на шкірі та слизових оболонках.

Велике скупчення людей в обмеженому просторі (в бліндажах, окопах та ін.), стрес, хронічна втома, контакти з цивільним населенням можуть сприяти посиленню ризиків поширення і інших інфекційних хвороб, таких, як герпес (лабіальний та генітальний), вітряна віспа, епідемічний паротит.

Ефективна протидія інфекціям потребує системної профілактики, вчасного медичного скринінгу, а у разі виявлення хвороби – негайної ізоляції та лікування військовослужбовців, що відповідає стандартам і протоколам МОЗ України та рекомендаціям ВООЗ.

КРЕМНІЙ У ПРИРОДІ І ЖИТТІ

Бабієнко¹ В.В., Мокієнко² А.В., Дубовик² С.Л., Рожнова² А.М.

¹Національний університет «Острозька академія»,

²Одеський національний медичний університет

Аналіз даних літератури дозволив сформулювати основні гігієнічні та медико-біологічні аспекти кремнію, який широко поширений у природі і є невід'ємним елементом біоти різних рівнів організації. Це включало дані про вміст кремнію в літосфері, гідросфері, питних та мінеральних водах України; точки зору щодо біологічної ролі кремнію в живій природі; різні аспекти медичного застосування кремнію та його сполук. Окремо розглянуто нормування кремнію у питній воді.

Дані літератури і результати вітчизняних досліджень різних форм кремнію у водних об'єктах свідчать, що концентрація розчиненого кремнію не перевищує гранично допустиму для питної води, призначеної для споживання населенням. Тому воду з таких джерел після відповідної підготовки можна рекомендувати для питного водопостачання. Показано широкі межі коливання вмісту кремнію у різних питних водах. Наведено докладну характеристику кремнієвих

мінеральних вод України у трьох зонах розповсюдження: Закарпатській, Подільській та Дніпровській.

Порівняльний мікробіологічний аналіз досліджених 25 кремнієвих мінеральних вод за сезонами року показав наявність автохтонної мікробіоти різних еколого-фізіологічних груп, яка в кожній мінеральній воді мала свої особливості, зумовлені походженням та мікроелементним складом та була здатна розвиватися в аеробних та анаеробних умовах.

Характеристика біологічної ролі та метаболізму кремнію в організмі теплокровних і людини свідчить, що сполуки кремнію відіграють істотну роль у всіх метаболічних процесах живої речовини, особливо у метаболізмі ліпідів, зокрема необхідні для нормального функціонування епітеліальних і сполучних тканин. Обґрунтовано, що кремній в організмі тварин і людини є не інертною, баластною складовою частиною, а виконує найактивнішу роль у життєвих процесах. Показано, що кремній грає в організмі важливу захисну роль, підвищуючи його самозахисні функції та сприяючи дезінтоксикації.

Представлено докладну характеристику терапевтичних та біологічних ефектів орто-кремнієвої кислоти та деяких її сполук, зокрема при остеопорозі, погіршенні стану шкіри та волосся, хворобі Альцгеймера, зниженні імунного захисту, у контексті застосування цеолітів як джерела орто-кремнієвої кислоти та їх біомедичного застосування, структурних та біохімічних змін цеолітів у травній системі.

Надано особливості використання силікону в медичних імплантатах, медичних виробках та обладнанні. Зазначено, що досягнення в біохімії та матеріалознавстві зробили силікон невід'ємною частиною медичних технологій, пропонуючи потенціал для передової охорони здоров'я та досліджень у всьому світі.

Наведено окремі перспективні напрямки застосування кремнію у медицині. Це стосується здоров'я кісток та гомеостазу, що призводить до омолоджувального, регенеруючого та зміцнюючого ефекту, корисного для

профілактики захворювань кісток та в інших біомедичних застосуваннях, таких як тканинна інженерія та стоматологія.

Підкреслено надзвичайну перспективність результатів досліджень щодо ролі кремнію у відкритті ліків.

Представлено детальне узагальнення результатів досліджень щодо оцінки лікувальних та профілактичних ефектів мінеральних вод, в яких кремній є біологічно активним компонентом. Медичними показаннями до лікування цими водами є захворювання шлунку та кишечника, печінки, жовчних шляхів та підшлункової залози; сечостатевої системи та обміну речовин.

Обґрунтовано недоцільність нормування кремнію у питній воді.

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ БЕЗПЕКИ РЕКРЕАЦІЙНИХ ВОД

Бабієнко¹ В.В., Мокієнко² А.В., Дубовик² С.Л., Рожнова² А.М.

¹Національний університет «Острозька академія»,

²Одеський національний медичний університет

Керівні принципи безпечного рекреаційного водного середовища призначені для використання як основа для розробки міжнародних та національних підходів (включаючи стандарти та нормативи) до контролю ризиків для здоров'я від небезпек, що можуть виникнути в рекреаційних водах, а також для прийняття рішень на місцевому рівні. Керівні принципи можуть бути використані як довідник для промисловості та операторів, які готують проекти розвитку в рекреаційних водних зонах, як контрольний список для розуміння та оцінки потенційного впливу рекреаційних проектів на здоров'я.

Надана інформація загалом застосовується до будь-якої прибережної або прісноводної зони, де використовуються рекреаційні води. Бажані підходи, прийняті національними або місцевими органами влади для впровадження Керівних принципів, включаючи рекомендовані значення, можуть відрізнятися залежно від соціальних, культурних, екологічних та економічних характеристик,